

Atatürk Döneminde Demokrasi

İçeriği Yazan: [cebeci](#) [1] Zaman: Cum, 27/01/2012 - 23:20

Yazar: Dr.Gökhan Cebeci

Atatürk karşıtlığı hatta düşmanlığının bugüne kadar ki en büyük dışavurumlarından biri İsmet İnönü'ye saldırmaktı. Doğrudan Ulu Önder'e söz söyleme cesareti olmayan kimi Atatürk düşmanının seçtiği yol buydu. Tabi bugünlere dek...

Ufak ufak yükselmeye başlayan ve artık doğrudan Ata'yı hedef alan 'Mustafa Kemal karşıtı' sesler, bugün gazete sütunlarında ve televizyon ekranlarında açık açık yer almakta ve eleştiri boyutu ile yakından ilgisi olmayan iftira ve yalanlarla bezenmektedir.

Son olarak bir gazetecinin Atatürk için söylediği 'diktatör' ve 'zalim' iftiraları sanırım söylemek istediğimi en kısa yoldan anlatan bir örnektir.

Oysa bu tür sözlerin ne kadar yanlış ve kötü niyetli olduğu bizzat Atatürk'ün uygulamalarına göz atıldığında ortaya çıkmaktadır.

Bunun belki de en somut ve bilinen örneği 1934'te Avrupa'daki pek çok ülkeden önce Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmesi ile siyasal haklarda kadın-erkek eşitliği sağlanmasıdır.

Atatürk ve Atatürk döneminin önde gelen uzmanlarından olan Prof. Dr. Sina Akşin'e göre de (1), her ülkenin bir demokrasi derecesi varsa, Atatürk döneminde Avrupa'nın ortalama demokrasi derecesi hayli düşüktür. Atatürk Türkiye'sinin demokrasi derecesi ise bu ortalamanın üstündedir.

Öyle ki; SSCB'de Lenin, İtalya'da Mussolini, Almanya'da Hitler, İspanya'da Franco, Polonya'da Mareşal Pilsudski, Macaristan'da Amiral Horthy, Romanya'da Kral 2.Karol, Yugoslavya'da Kral Alexandr, Arnavutluk'ta Ahmet Zogu, Bulgaristan'da Çar Boris, Yunanistan'da 2.Yorgi ve General Meteksas. Portekiz'de Salazar... Bu dönemin diktatörleridir.

Akşin ayrıca önemli bir konuya daha dikkat çekmektedir: "1933'ten itibaren Alman ve Avusturyalı 142 bilim adamı Türkiye'ye gelmiş ve 1945'e kadar Türkiye'de kalmışlardır. Bunlar, Hitler Almanya'sının üniversitelerinden düzene muhalif oldukları için kovulan demokrat, solcu, Yahudi bilim adamlarıdır. Akşin'e göre, o derecede horlanmış olan bu kişiler bu derecede önemli bir karar almışlarsa bunu kolayca almadıkları tahmin edilebilir. Herhalde onlar için Türkiye en azından 'yaşanabilir' bir ülke olmalıydı. Geçirdikleri kötü deneyimin tekrarlanabileceği bir yere herhalde gelmek istemezlerdi. Ortanın üstünde değeri olan bu bilim adamlarının çaresizlikten Türkiye'ye geldikleri de söylenemez. Birçoğu dünya çapında uzmanlardı, birçoğu da 1945'ten sonra ABD'de kendilerine parlak işler bulmuşlardı. Herhalde onlar, Türkiye'nin demokrasi derecesini Avrupa diktatörlüklerinin ortalamasının, muhtemelen Avrupa ortalamasının da çok üstünde görmekteydiler."

Akşin'e göre, Atatürk dönemine göre bugün daha demokratız, ama Atatürk dönemi Avrupa

ortalamasından daha ileriye, 1945'ten beri o ortalamanın gerisindeyiz. Mutlak olarak ilerledik ama Avrupa'ya göre geriledik.

Ahmet Taner Kışlalı da, "Atatürk döneminde niçin demokrasinin tüm kurum ve kuralları yoktu?" sorusuna:

"Olamazdı da onun için... Fransız devriminden yarım yüzyıl sonra bile, Fransız işçisinin oy hakkı var mıydı? Amerikan devriminden bir buçuk yüzyıl sonra bile, ABD'de ırklar arasında tam bir hukuksal eşitlik sağlanmış mıydı? Atatürk bir ortaçağ toplumundan yola çıktı. Cumhuriyeti kurduktan sonra 15 yıl yaşadı. Ve sınıf- cinsiyet- ırk- din ayrımı olmadan, tüm yurttaşlar arasında hukuksal eşitliği, o inanılmaz kısa süreye sığdırdı"(2) yanıtını vermektedir.

Sonuç olarak, Atatürk'ün dönemi ile değil, bugünün diğer ülkeleri ile karşılaştırma yapmamız ve ona göre çareler aramamız gerekmektedir. O, çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkmayı amaç edinip bu amaca koşar adımlarla ilerlemişken, biz bugün O'nun dönemi ile yarışmayı artık bırakmalıyız. Çünkü çağdaş uygarlık seviyesi O'nun zamanındakinin çok ama çok ötesindedir artık.

Unutulmaması gereken Atatürk devrimciliğinin durağan olmadığıdır. Sürekli yenilenmeyi ve sürekli devrimi amaç edinir. Bu yüzden Atatürk'e ve Atatürkçülere saldıranların anlamadıkları şey, her defasında 1930'lardan örnekler vermelerinin zaten Atatürkçülük açısından anlamsız olduğudur. Önemli olan, altı ilkesinden biri devrimcilik olan Ulu Önder'in hedef olarak sunduğu şekilde sürekli ilerlemek ve gelişmektir. Bu konuda ne kadar başarılı olduğumuzu anlamak için de demokrasi ve özgürlükler açısından 1930'ların Türkiye'sinin diğer dünya devletleri arasındaki yeri ile 2000'lerin Türkiye'sinin bu konularda bugünkü dünya devletleri arasındaki yerini karşılaştırmak yeterlidir.

Atatürk dönemindeki demokrasiye bu açılardan bakmak çok daha adil ve sağlıklı olacaktır. Tabi ki niyetiniz iyiye. Değilse zaten yapacak ve söylenecek fazla bir şey yok.

Dr.Gökhan Cebeci

iletisim@politikadergisi.com [2]

Kaynakça:

1) Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi – Prof.Dr. Gündüz Ökçün'e Armağan- Ocak-Haziran 1992 sayısı, Prof.Dr. Sina Akşin'in "Atatürk Döneminde Demokrasi" yazısı, sayfa 245-252

2) Prof Ahmet Taner Kışlalı ve Kemalizm, Sıtkı Uluç, Eylül 2010, sayfa 84

Yorumlar

- [İç Siyasa](#) [3]

Kaynak URL (05/05/2024 - 04:00 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/okur-makale/ataturk-doneminde-demokrasi>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/cebeci>

[2] <mailto:iletisim@politikadergisi.com>

[3] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>